

Määräys jätevesien käsittelyn saattamisesta asianmukaiseksi ja uhkasakon asettaminen määräyksen tehosteeksi

Lupa- ja valvontalautakunta 22.01.2025
61/11.04.00/2025

Päätösehdotus Lautakunta päättää seuraavaa:

Koska [REDACTED] ei päätöksen selostusosuudessa kuvatulla tavalla ole kiinteistön omistajana saattanut kiinteistön [REDACTED] ([REDACTED]) jättevesien käsittelyjärjestelmää ympäristönsuojelulain (527/2014) vaatimalle tasolle, määrää Laukaan lupa- ja valvontalautakunta ympäristönsuojelulain 175 §:n nojalla [REDACTED] seuraavan päävelvoitteen sekä asettaa juoksevan uhkasakon päävelvoitteen tehosteeksi.

Päävelvoite:

Kiinteistön [REDACTED] ([REDACTED]) asuinrakennuksen jättevesien käsittelyjärjestelmä tulee uusia ympäristönsuojelulain 154 b §:ssä ja 156 c §:ssä säädetyn sekä ympäristönsuojelumääräysten mukaiseksi viimeistään **31.8.2025**.

Perusteet päävelvoitteelle:

*Ympäristönsuojelulaki (527/2014) 6, 7, 17, 154 – 156 a, 156 c, 175, 179 §:t
Ympäristönsuojelulain muutossäädös 13.1.2017/19*

Laukaan ja Hankasalmen kuntien ympäristönsuojelumääräykset, voimaan 20.6.2022

Jos ympäristönsuojelulakia tai sen nojalla annettuja säännöksiä tai määräyksiä ei ole noudatettu, valvontaviranomaisen on asian laatu huomioon ottaen kehotettava lopettamaan säännösten tai määräysten vastainen menettely ja ryhdyttävä toimiin 175 ja 176 §:ssä tarkoitetun hallintopakkoasian vireille saattamiseksi. Valvontaviranomaisen on valvottava, että kehotusta ja hallintopakkoasiassa annettua kieltoa tai määräystä noudatetaan.

Valvontaviranomainen voi kieltää sitä, joka rikkoo ympäristönsuojelulakia taikka sen nojalla annettua säännöstä tai määräystä, jatkamasta tai toistamasta säännöksen tai määräyksen vastaista menettelyä taikka määrätä asianomaisen täyttämään muulla tavoin velvollisuutensa.

Kiinteistön jättevesien käsittelyjärjestelmän uusimisesta on annettu kaksi kehotusta, ensimmäinen kehotus on annettu 17.11.2023. Kehotuksia ei ole noudatettu. Kehotusten ja tätä kautta määräyksen perusteita on avattu päätöksen selostusosuudessa.

Päävelvoitteen määrääjässä on huomioitu, että jättevesien käsittelyjärjestelmän uusiminen edellyttää rakennusvalvonnan lupakäsittelyä.

Uusitun jättevesijärjestelmän tulee täyttää ympäristönsuojelulain ja ympäristönsuojelumääräysten puhdistustasovaatimukset. Laukaan ja Hankasalmen kuntien 20.6.2022 voimaan tulleiden ympäristönsuojelumääräysten 8 §:n mukaan pohjavesialueilla talousjättevesien imeyttäminen maahan on kielletty. WC-jätevedet on johdettava umpisäiliöön tai rakennettava kuivakäymälä. Pesuvesien jättevesijärjestelmän on oltava tiivis ja puhdistetut

jätevedet on johdettava ensisijaisesti pohjavesialueen ulkopuolelle. WC-jätevesien ja harmaiden jätevesien yhteiskäsittelyn edellytyksenä on jätevesijärjestelmän tiiviys ja puhdistettujen jätevesien johtaminen pohjavesialueen ulkopuolelle.

Uhkasakon asettaminen päävelvoitteen perusteeksi:

Laukaan lupa- ja valvontalautakunta asettaa päävelvoitteen noudattamisen tehosteeksi juoksevan uhkasakon, jonka kiinteän peruserän suuruus on 1000 euroa. Mikäli velvoitetta ei ole noudatettu määräaikaan mennessä, määrätään uhkasakon lisäerinä jokaiselta määräajan jälkeen alkavalta lisäkuukaudelta 1000 euroa.

Perusteet uhkasakoille:

Ympäristönsuojelulaki (527/2014) 184 §

Viranomaisen on tehostettava, jollei se ole ilmeisen tarpeetonta, ympäristönsuojelulain nojalla antamaansa kieltoa tai määräystä uhkasakolla tai uhalla, että tekemättä jätetty toimenpide teetetään laiminlyöjän kustannuksella tai toiminta keskeytetään. Uhkasakkoon sovelletaan muutoin, mitä uhkasakkolaissa (1113/1990) säädetään.

Uhkasakkolaki (1113/1990) 1, 6-9, 10, 18, 19, 22-24 §:t

Kiinteistön omistajaa on kuultu kehotuksen laiminlyönnistä johtuvan määräyksen antamisesta ja uhkasakon asettamisesta sen tehosteeksi sekä varattu tilaisuus selityksen antamiseen asiassa.

Päävelvoite ja velvoitteen tehosteeksi asetettu uhkasakko on kohdistettu kiinteistön omistavaan kuolinpesään, jolla katsotaan olevan oikeudellinen ja tosiasiallinen mahdollisuus noudattaa päävelvoitteita. Jos päävelvoitteen mukaista toimenpidettä ei ole suoritettu määräaikaan mennessä, voi lautakunta tuomita uhkasakon maksettavaksi, asianosaisia kuullaan ennen uhkasakon tuomitsemista.

Kiinteistön omistajaa veloitetaan ilmoittamaan mahdolliselle uudelle omistajalle kiinteistöön liittyvästä päävelvoitteesta ja niiden tehosteeksi asetetusta uhasta. Ilmoitus on tehtävä luovutuskirjaan otetuun mainintoihin tai muuten todisteellisesti. Lisäksi kiinteistön omistajan on ilmoitettava ympäristönsuojeluviranomaiselle, mikäli kiinteistön omistajuus vaihtuu.

Ympäristönsuojeluviranomainen ilmoittaa Maanmittauslaitokselle uhkasakkolain 19 §:n mukaisesti kiinteistöä koskevista velvoitteista ja sen tehosteeksi asetetusta uhasta merkinnän tekemiseksi kiinnityksistä pidettävään rekisteriin.

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen voi hakea muutosta Vaasan hallinto-oikeudelta. Valitusosoitus on päätöksen liitteenä.

Päätöksen tiedoksianto

Saantitodistuksella velvoitetulle ([REDACTED]), yhteyshenkilö ([REDACTED])

Päätöksen yhteydessä toimitetaan lisäksi kuolinpesän tiedoksiantoa koskeva kirje. Hallintolain 57 §:n mukaan, jos kuolinpesä on usean osakkaan yhteisessä hallinnossa, tiedoksianto voidaan toimittaa yhdelle heistä. Osakkaan on ilmoitettava tiedoksisäännistä muille pesän osakkaille. Päätös toimitetaan henkilölle, joka on ympäristönsuojelulle antamansa tiedon perusteella kuolinpesän osakas.

Tiedoksi

Keski-Suomen ELY-keskus

Päätös

Selostus

Taustaa

Kiinteistö () sijaitsee Vuonteen 1-luokan pohjavesialueen (vedenhankintakäytössä oleva pohjavesialue) eli ympäristönsuojelulain (527/2014, muutos 19/13.1.2017) 156 a §:n tarkoittamalla alueella, jolla jätevesien käsittelyn on tullut täyttää jätevesien käsittelyn perustason puhdistusvaatimus viimeistään 31.10.2019. Perustason puhdistusvaatimuksen lisäksi kiinteistöllä on täytettävä kunnan ympäristönsuojelumääräyksistä tulevat perustasoa ankarammat puhdistusvaatimukset YSL 156 c §:n perusteella.

Kiinteistöllä on suoritettu jätevesien käsittelyä koskenut tarkastus 13.11.2023 Laukaan pohjavesialueita koskevan jätevesivalvonnan yhteydessä, lisäksi jätevesien käsittelystä on keskusteltu 13.5.2024 järjestetyllä jätelain mukaisella tarkastuksella. Kiinteistöllä asuu väestötietojen perusteella yksi henkilö. Kiinteistön käyttö ei ole tarkastuksella saadun tiedon mukaan kokovuotista. Tarkastuksilla saatujen tietojen perusteella kiinteistöllä sijaitsevasta asuinrakennuksesta muodostuu jätevesiä vesikäymälästä, suihkusta ja lavuaarista.

Asuinrakennuksen muutostyölle on haettu rakennuslupaa 1990-luvun alussa. Rakennuslupa-asiakirjojen perusteella jätevedet on suunniteltu johdettavan kiinteistön luoteisnurkkaan imeytykseen. Tarkastuksella kiinteistön asukkaalta saatujen tietojen perusteella kiinteistön kaikki jätevedet (käymälävedet ja pesuvedet) johdetaan kuitenkin vanhasta 5 m³:n öljysäiliöstä tehtyyn umpisäiliöön, joka sijaitsee pohjavesialueella. Säiliön tarkasta asentamisajankohdasta ei ole tietoa, asennus on kuitenkin tehty luultavasti 1990-luvulla.

Kiinteistön omistaa . Tarkastuksilla läsnä olleelta ja kiinteistöllä kirjoilla olevalta saadun tiedon mukaan hän on kuolinpesän ainoa osakas. Ympäristönsuojeluviranomaisella ei ole tietoa muista osakkaista.

Jätevesien käsittelyjärjestelmän asianmukaisuuden arviointi

Ympäristönsuojelulain (527/2014) 155 §:n mukaan, jos kiinteistöä ei ole liitetty viemäriverkostoon eikä toimintaan tarvita ympäristölupaa, jätevedet on johdettava ja käsiteltävä siten, ettei niistä aiheudu ympäristön pilaantumisen vaaraa. Ympäristönsuojelulain 17 §:n kieltää pohjaveden pilaamisen. Pohjaveden pilaamiskiellon mukaan ainetta, energiaa tai pieneliöitä ei saa panna, päästää tai johtaa sellaiseen paikkaan tai käsitellä siten, että tärkeällä tai muulla vedenhankintakäyttöön soveltuvalla pohjavesialueella pohjaveden laadun muutos voi aiheuttaa vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle taikka pohjaveden laatu voi muutoin olennaisesti huonontua, toisen kiinteistöllä olevan pohjaveden laadun muutos voi aiheuttaa vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle taikka tehdä pohjaveden kelpaamattomaksi tarkoitukseen, johon sitä voitaisiin käyttää taikka toimenpide vaikuttamalla pohjaveden laatuun muutoin saattaa loukata yleistä tai toisen yksityistä etua.

Ympäristönsuojelu on arvioinut, että vanhan öljysäiliön käyttö jätevesien umpisäiliönä saattaa aiheuttaa riskiä pohjavedelle. Öljysäiliötä ei ole tarkoitettu

jäteveden varastointiin ja jätevesi sekä säiliön ikä voivat lisätä metallisen säiliön syöpymisriskiä. Säiliön kunnosta sen asentamisen aikaan ei ole tietoa. Koska kiinteistö sijaitsee vedenhankintakäytössä olevalla tärkeällä pohjavesialueella ja pohjaveden muodostumisalueella, on riskiin suhtauduttava vakavuudella. Pohjaveden pilaamiskielto on ehdoton. Lisäksi todettakoon, että joidenkin kuntien ympäristönsuojelumääräyksissä (esimerkiksi Alajärvi ja Lappajärvi) vanhojen metallisten öljysäiliöiden käyttö jätevesien umpisäiliönä on kielletty.

Asuinrakennuksen jätevesijärjestelmä on veloitettu uusittavaksi. Jätevesien käsittelyjärjestelmän uusimisesta on annettu kaksi kehotusta (päivätty 17.11.2023 ja 7.6.2024), joista viimeisimmän määräaika on kulunut umpeen 15.9.2024. Koska toimenpidettä ei saa suorittaa ilman rakennusvalvontaviranomaisen myöntämää lupaa, kehotusten noudattamista on valvottu pyytämällä rakennusvalvonnasta tietoa, onko lupahakemusta laitettu vireille. Rakennusvalvonnasta 21.10.2024 saadun tiedon mukaan lupaa jätevesijärjestelmää koskevalle toimenpiteelle ei ole haettu.

Kuuleminen

Kiinteistön omistajaa on kuultu 31.10.2024 päivätyllä kirjeellä määräyksen antamisesta jätevesien käsittelyjärjestelmän uusimiseksi sekä uhkasakon asettamisesta määräyksen tehosteeksi. Kuulemiskirje on toimitettu sähköpostitse ja postitse kiinteistön asukkaalle, kuulemiskirjeen yhteydessä on ollut kirje koskien tiedoksiantoa kuolinpesälle (hallintolaki 57 §). Kuulemiskirjeessä on tuotu esille, että selityksen antamatta jättäminen ei estä asian ratkaisua ja että uhkasakkolain (1113/1990) 19 §:n mukaan määräyksen päävelvoitteesta ja sen tehosteeksi asetetusta uhasta tehdään merkintä kiinnitysrekisteriin.

Selitystä ei ole toimitettu kuulemisajan päättymiseen (13.12.2024) mennessä.

Rakennusvalvonnasta 16.1.2025 saadun viimeisimmän tiedon mukaan lupahakemusta ei ollut jätetty.

Kiinteistön asukkaan kanssa keskusteltiin hallintopakkoprosessista puhelimitse 13.1.2024. Puhelussa asiakas kertoi näkemyksensä siitä, että metalli on säiliön materiaalina kestävä. Lisäksi hän kertoi, että alueella on maaperässä savikerrosta, joka suojaa pohjavettä.

Esityslistan ohessa:

- Muistio tarkastukselta 13.11.2023

Esittelijä

Ympäristötoimenjohtaja Miia Valkonen

Valmistelija

Ympäristötarkastaja Nenna Ahonen, p. 050 573 1168